

Yapısal Çevrenin Yeşil Dönüşümü

Doç. Dr. Duygu Erten, PE
LEED AP, WELL Faculty,
BREEAM Fellow, EDGE Auditor,
Envision SP, DGNB Auditor

SUNUM AKIŐI

1. Neden d6nüşüm?

2. Yapı sektörünün etkisi

3. Yeni mühendislik yaklaşımı

4. Sertifikasyon sistemleri

5. Türkiye'de durum

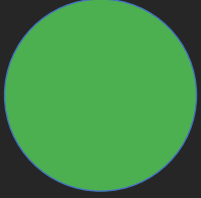
6. Mühendislerin rolü

7. Gelecek perspektifi

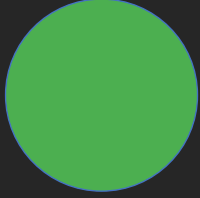

NEDEN DÖNÜŞÜM?

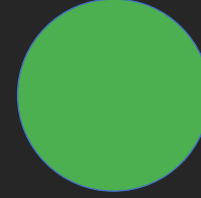
İklim Değişikliği

Artan sıcaklıklar
Aşırı hava olayları

Kaynak Kısıtları

Malzeme ve enerji baskısı
Maliyet artışı

Şehirleşme Baskısı

Artan nüfus
Yoğun yapılaşma

Yeşil dönüşüm bir tercih değil, zorunluluk.

Küresel Sürdürülebilirlik Adımları

Yoksulluğun Azaltılması ve Kalkınma

Binyıl Kalkınma Hedefleri, küresel yoksulluğun azaltılması ve kalkınmanın hızlandırılmasını amaçlayan uluslararası bir çerçevedir.

İklim Değişikliği ile Mücadele

Kyoto Protokolü ve Paris Anlaşması, iklim değişikliğiyle mücadelede uluslararası işbirliğini teşvik etmiştir.

Sürdürülebilirlik ve Döngüsel Ekonomi

BM Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ve Avrupa Yeşil Mutabakatı, sürdürülebilirliği ve kaynak verimliliğini desteklemektedir.

Sürdürülebilir
bir gelecek için
AB ekonomisinin
dönüşümü

Araştırma ve yenilikçiliğin
geliştirilmesi

AB'nin 2030 ve 2050 yılına yönelik
iklim hedeflerinin artırılması

Toksik içermeyen bir çevre için
sıfır kirlilik

Temiz, ekonomik ve
güvenli enerji arzı

Ekosistemleri ve biyolojik çeşitliliği
korumak ve yenilemek

Temiz ve dögüsel bir ekonomi için
sanayinin harekete geçirilmesi

Tarladan Sofraya adil, sağlıklı ve
çevre dostu gıda sistemi

Enerji ve kaynak verimli şekilde
inşaat ve renovasyon

Ve kimseyi
arkada bırakma

Sürdürülebilir ve
akıllı ulaşım geçiş

Dönüşümün finansmanı

Kimseyi arkada bırakma
(Adil geçiş)

Küresel bir
lider olarak AB

Avrupa
İklim Paketi

Avrupa
Yeşil
Mutabakatı

Sürdürülebilirlik, Sürdürülebilir Kalkınma ve Dayanıklılık

Sürdürülebilirlik hedefi → Sürdürülebilir kalkınma araçtır → Dayanıklılık

Sürdürülebilirlik hedefi → Sürdürülebilir kalkınma araçtır → Dayanıklılık ise güvence sağlar.

İnşaat ve binalar sektörü, Türkiye'nin sera gazı azaltımı ve iklim değişikliğine uyum hedefleri açısından stratejik bir konumda yer almaktadır.

Sektör, yalnızca operasyonel enerji tüketimi kaynaklı emisyonlar bakımından değil; beton, çelik, alüminyum ve diğer yapı malzemeleri üzerinden oluşan gömülü karbon etkisi nedeniyle de düşük karbonlu ekonomiye geçiş sürecinin belirleyici bileşenlerinden biridir.

Sürdürülebilir Altyapı Projesi

- ✓ Sürdürülebilir olmayan bir işletme ortamının etkilerini ele alır
- ✓ Performansı iyilestirmede somut ve ölçülebilir ilerleme sağlar

Dayanıklı (Resilient) Altyapı Projesi

- ✓ Tehlikelere karşı uyum sağlayabilir
- ✓ Hizmet sürekliliğini korur veya kesinti süresini minimize eder

Başarı için kritik adımlar

Planlamadan yeniden kullanıma kadar yaşam döngüsü analizi yap

Kaynakları verimli ve bilinçli kullan

Dayanıklılığı (resilience) tasarımın parçası haline getir

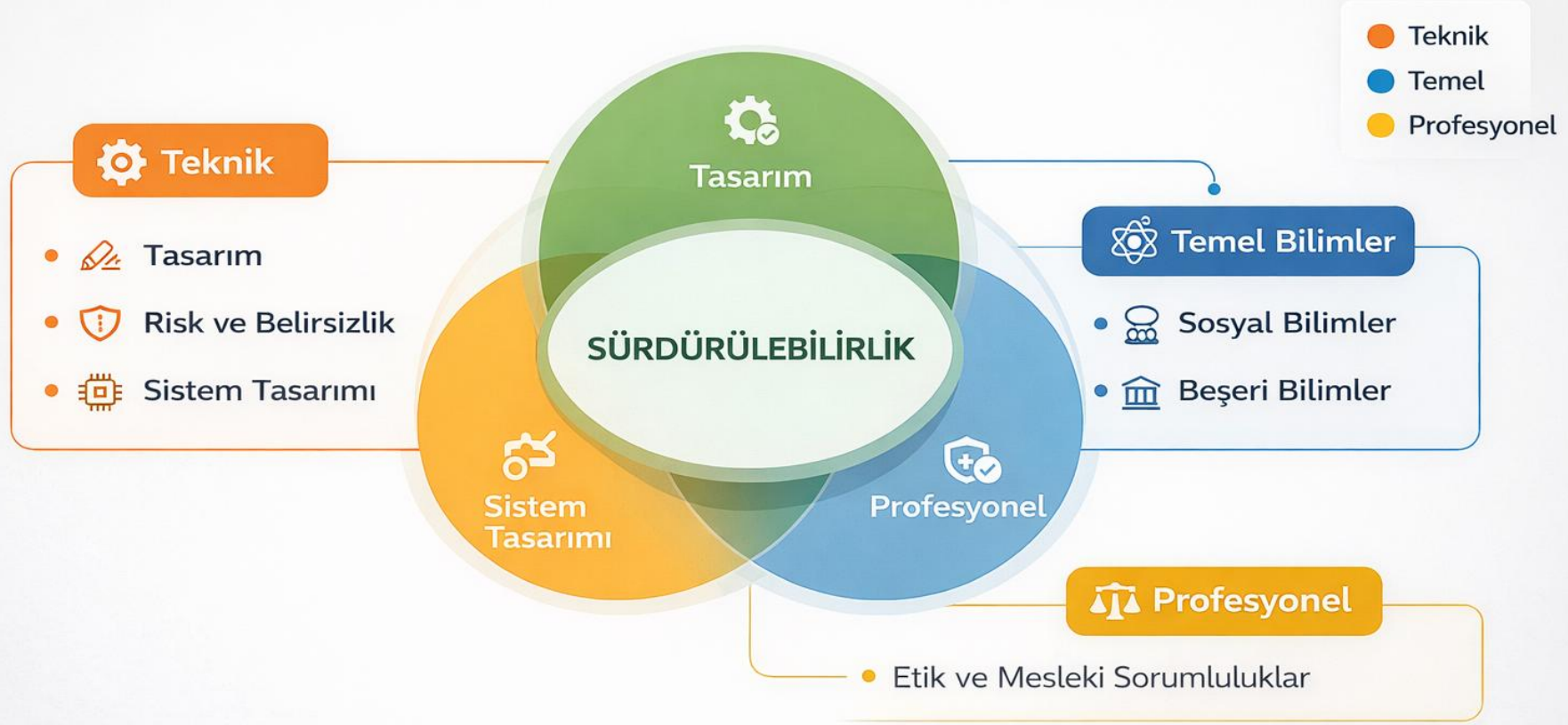
Uygulamaları ve sonuçları **doğrula**

Sürdürülebilirlik performansı artırır, **dayanıklılık** ise sistemi ayakta tutar.

BİZİM SORUMLULUĞUMUZ

Sürdürülebilirlik: Disiplinlerarası Etkileşim Çerçevesi

ASCE (2019), *Civil Engineering Body of Knowledge* temel alınarak uyarlanmıştır.

Sosyal Bir çerçevede çalıřmak

İnşaat Mühendisliği Bilgi Birikimi

Teknik ve sosyal bilimler arasında bağlantı kurmak:

- ✓ Antropoloji, coğrafya
- ✓ Ekonomi
- ✓ Hukuk, siyaset bilimi
- ✓ Sosyoloji, psikoloji

 Deęiřen İklime
Uyum Komitesi

Sosyal bilimler, politika,
ekonomi, eğitim ve karar alma
süreçlerini **bir araya** getirir.

İnşaat
mühendisleri
için:
karbon,
dirençlilik,
finansman ve
yeni proje dili

*“Sürdürülebilirlik” artık ayrı bir başlık değil;
projenin teknik, finansal ve düzenleyici omurgası.*

Neden şimdi? DÖNÜŞÜMÜN BASKISI

Aslında üç konu aynı anda üst üste geliyor.

İnşaat ve yapı sektörü

Küresel sera gazı emisyonlarının yaklaşık **%40'ını** üretiyor.

Kentler ve karbon

Kentler enerjinin **%75'ini** tüketiyor, karbon salımının **%70'ini** oluşturuyor.

Öncelikler değişti

Projelerde **karbon, maliyet ve risk** artık birlikte değerlendiriliyor.

Artık mesele sadece teknik değil.

Avrupa Birliđi

Enerji faturalarını düşürmek ve emisyonları azaltmak amacıyla Binalarda Enerji Performansı Direktifi kabul edildi

AB Binaların Enerji Performansı Direktifi (EPBD) – Yeni Dönem

- Avrupa Birliđi'nin revize edilen **Binaların Enerji Performansı Direktifi (EPBD)**, Avrupa'daki tüm yeni yapılar için yeni bir standart getirmektedir.
- **2030 yılından itibaren**, şantiyede fosil yakıt kaynaklı sıfır emisyon gösteremeyen hiçbir yeni bina yapı ruhsatı alamayacaktır.
- Kamu binaları için bu zorunluluk **2028 yılından itibaren** geçerli olacaktır.
- Kaynak: EPBD Recast (EU) 2024/1275, Madde 7, 10 ve 11

Neredeyse Sıfır Enerjili Binalar (NZEB)

Çatı ve Yapı

- Çatı yalıtımı

İç Mekân Kalitesi

- Hava filtrasyonu ve havalandırma

Bina Kabuğu

- Yüksek performanslı pencereler

Bina Kabuğu

- Yüksek performanslı pencereler

Enerji Verimliliği

- Verimli aydınlatma
- Enerji verimli ısıtma sistemleri

Sistemler ve Donanım

- Verimli ev aletleri
- Akıllı termostat

Yenilenebilir Enerji

- Güneş panelleri

Çatı ve Yapı

Çatı yalıtımı

İç Mekân Kalitesi

Hava filtrasyonu ve havalandırma

Bina Kabuğu

Mobilite

Elektrikli araç şarj noktası

- Şantiyede fosil yakıt kaynaklı karbon emisyonu üretmez
- Enerji tüketimi, her ülkenin belirlediği maksimum eşik değerinin altındadır. Bu eşik değeri, mevcut neredeyse sıfır enerjili bina (nZEB) limitinden en az %10 daha düşük olmalıdır.

Şantiyede Sıfır Karbon Emisyonu

Fosil Yakıtsız Şantiye

Şantiyede fosil yakıt kullanılmaz ve karbon emisyonu üretilmez, çevreye duyarlı bir yaklaşım benimsenir.

Düşük Enerji Tüketimi

Enerji tüketimi, her ülkenin belirlediği maksimum eşik değerinin altında tutulur ve verimli kullanım sağlanır.

Sürdürülebilirlik ve nZEB

Eşik değeri, neredeyse sıfır enerjili bina limitinden en az %10 daha düşük olmalıdır, böylece sürdürülebilirlik desteklenir.

Enerji Kaynađı

NZEB kapsamında kullanılan enerji:

- Çatı güneş panelleri
- Isı pompaları
- Yerel yenilenebilir enerji toplulukları
- Bölgesel ısıtma sistemleri
- Sertifikalı yenilenebilir elektrik
- gibi **yenilenebilir kaynaklardan** sağlanmalıdır.

Artık yalnızca enerji verimli olmak yeterli değildir
Binaların aynı zamanda fosil yakıtsız olması gerekir

Pratikte Ne Değişiyor?

Bugün Avrupa'da birçok yeni bina:

Doğalgaz + güneş paneli kombinasyonu ile
nZEB standardını sağlıyor

Ancak ZEB ile birlikte:

Bu yaklaşım yeterli olmayacak

Doğalgaz sistemleri tamamen kaldırılacak

Yeni yaklaşım:

- Isı pompaları (ısıtma ve sıcak su için)
- Daha iyi yalıtılmış bina kabuğu
- Daha fazla yerinde yenilenebilir enerji üretimi

Güneş Enerjisi Zorunluluğu

- 2026 sonu → yeni ticari binalarda zorunlu
- 2029 sonu → yeni konutlarda zorunlu

Tüm yeni binalar ayrıca:

“**solar-ready**” (**güneşe hazır**) tasarlanmak zorundadır

Yani:

- gelecekte kolay panel kurulumu
- yapısal değişiklik gerektirmemesi

□ Gömülü Karbon (Embodied Carbon)

- 2028 → 1000 m² üzeri binalar için zorunlu hesaplama
- 2030 → tüm yeni binalar için zorunlu

Bu hesaplamalar şunları kapsar:

- Yapım süreci
- Enerji kullanımı
- Yıkım

özellikle erken **tasarım kararlarını** etkiler:

- Beton tipi
- Yalıtım malzemesi
- Cam seçimi
  - Artık bunlar **tasarım kararı değil, regülasyon gereği**

Arařtırmalar gösteriyor ki:

- En yüksek performanslı binalar %25'e kadar daha yüksek fiyatla satılabiliyor
- Her enerji sınıfı iyileşmesi yaklaşık %6 değer artışı yaratıyor

İşletme avantajı

- Fosil yakıt yok → fiyat dalgalanmasına daha az maruz kalma
- Daha düşük işletme maliyeti
- Daha yüksek net gelir

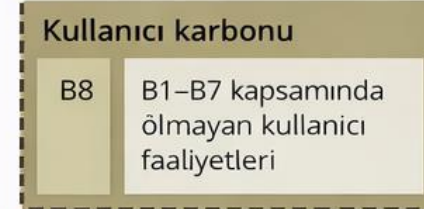
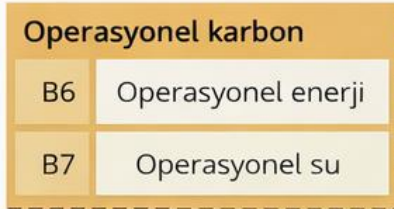
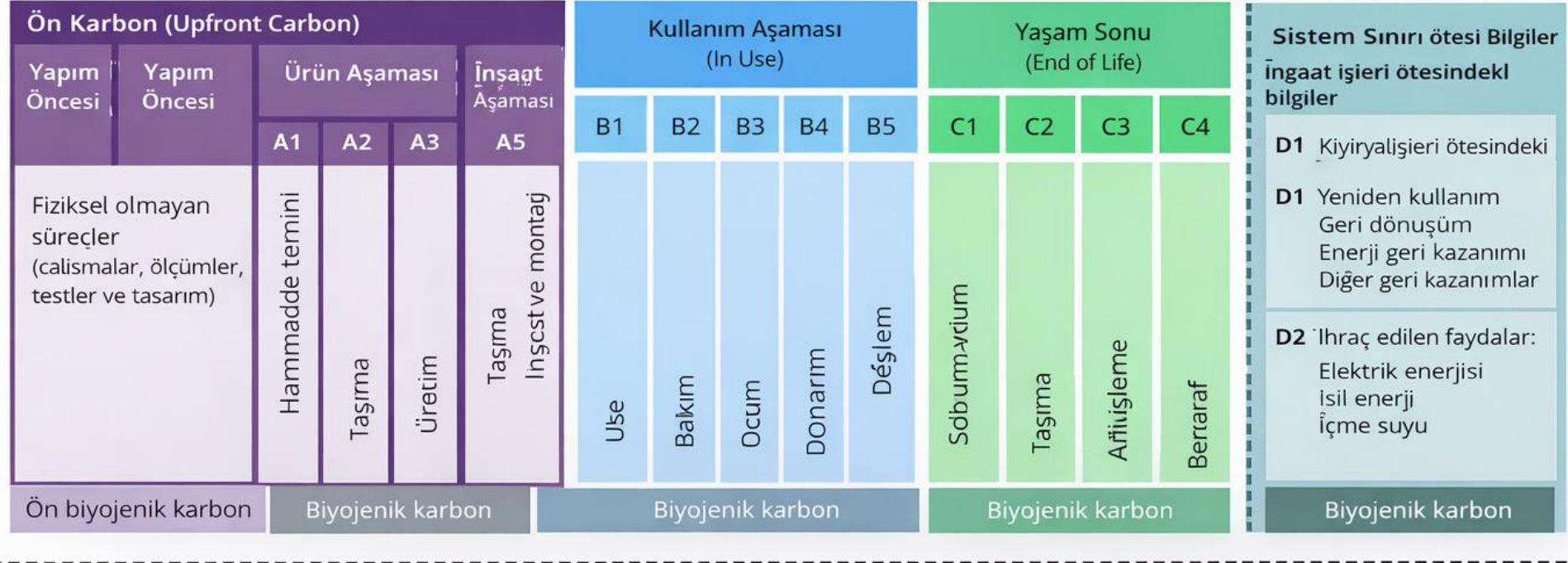
- Bina stoğunun operasyonel emisyonlarının yanısıra gömülü emisyonlarını ele almadan 2050 iklim nötrlüğü hedeflerine ulaşamayacağı artık ortaya konmuştur. Aynı zamanda, enerji talebindeki kademeli azalma, enerji şebekesinin karbondan arındırılması ve bölgesel ısıtmanın genişletilmesi sayesinde operasyonel emisyonlar kademeli olarak azalabilirken, gömülü karbon yüzdesi artmaya devam edecektir.

- Bu nedenle, halihazırda bina tasarım aşamasından başlayarak gömülü karbonu azaltmak için harekete geçilmesi gerekmektedir. Bu, binaların yaşam döngülerinin her aşamasında hem operasyonel hem de gömülü karbonunun bütünsel olarak değerlendirilmesini gerektiren bina emisyonlarıyla mücadelede Tüm Yaşam Karbonu (WLC) yaklaşımını benimsemenin önemini açıkça ortaya koymaktadır.

Tüm Yaşam Döngüsü Karbonu Değerlendirme Bilgisi

Tüm Yaşam döngüsü karbonu – Sistem sınırı

Gömülü karbon/yaşam döngüsü gömülü karbonu

Ön biyojenik karbon

Biyojenik karbon

Bina ve altyapı yaşam döngüsü aşamaları ve bilgi modülleri (EN 15978, EN 17472 ve EN 15643'ten uyarlanmıştır; biyojenik karbonu göstermek üzere genişletilmiştir)

YAŞAM DÖNGÜSÜ KARBON ANALİZİ

GÖMÜLÜ KARBON (A0–A5)

A0 Tasarım
A1 Hammadde
A2 Taşıma
A3 Üretim
A4 Nakliye
A5 İnşaat

KULLANIM (B1–B5)

Kullanım
Bakım
Onarım
Değişim
Yenileme

YAŞAM SONU (C1– C4)

Yıkım
Taşıma
Atık işleme
Bertaraf

İŞLETME KARBONU (B6–B7)

Enerji
Su

SİSTEM DIŞI (D)

Geri dönüşüm
Enerji geri kazanımı

Karbon tüm yaşam döngüsünde oluşur.

Dönüşümü hızlandıran üç baskı

Define project scope and identify assessment boundaries	Project BIM model BoQ/cost plan Consultant's drawings	List and quantify all construction elements and energy sources	Modules A0-A5 Scope	Modules B1-B8 and C1-C4	Modules D1 and D2	Reporting assumptions Data sources
Figure 1: Recommended steps for reporting on whole life carbon assessment; this sequence should be repeated at various project phases (see section 2.3)						
<p>1.3 Application of this standard</p> <p>This standard sets out an RICS-approved technical methodology for assessing the carbon impacts from buildings and related infrastructure assets/civil engineering works throughout their life cycle.</p> <p>All those undertaking the role of WLC assessor must follow the mandatory requirements included in this methodology in order for the WLCA to be compliant with this standard.</p> <p>RICS members undertaking assessments should advise their clients or employers on the benefits of using this standard.</p> <p>If an RICS member is required to undertake a WLCA in accordance with a methodology that conflicts with or differs from this standard (for instance because of statutory, regulatory or other authoritative requirements), they may do so, provided that in complying with the alternative methodology, the member's professional obligations set out in the RICS Rules of</p>						

Karbon muhasebesi

A1-A5, B, C ve D modülleriyle artık yalnızca enerji değil, tüm yaşam döngüsü konuşuluyor.

İklim ve dirençlilik

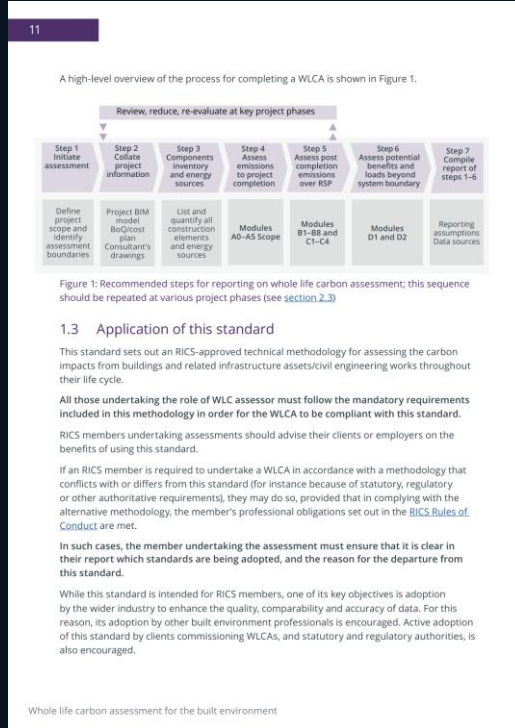
Sel, kuraklık, aşırı sıcaklık ve kıyı baskısı; geçmiş veriye dayalı güveni zayıflatıyor.

Finansman ve uygunluk

Taksonomi, veri altyapısı, doğrulama ve raporlama; proje dilini yatırımcı için yeniden yazıyor.

Sonuç: “iyi proje” tanımı maliyet ve statikle sınırlı değil; yaşam döngüsü performansı ile ölçülüyor.

Yaşam döngüsü karbonu: artık neyi sayıyoruz?

Modüler sınır

A0-A5
Ön inşa + ürün +
yapım

B1-B8
Kullanım, bakım,
onarım, enerji,
su

C1-C4
Yıkım, taşıma, atık
işleme, bertaraf

D1-D2
Sistem sınırı ötesi
fayda/yük

- Karbon artık yalnızca işletme enerjisinde aranmaz; malzeme, yapım ve kullanımın tümü görünür hale gelir.
- Doğru soru: "En düşük ilk maliyet nedir?" değil; "ömür boyu etkisi nedir?" olmalıdır.
- Bu çerçeve binalar kadar altyapı ve sivil mühendislik işleri için de uygulanabilir.

RICS yaklaşımı, değerlendirmeyi tek seferlik bir rapor değil, proje boyunca tekrarlanan bir yönetim döngüsü olarak tanımlar.

"RICS (Royal Institution of Chartered Surveyors) yapı ve gayrimenkul sektöründe küresel standartlar belirleyen İngiltere merkezli bir kurumdur.

En büyük kaldıraç: erken tasarım kararı

Yeşil proje, şantiyede değil konseptte başlar.

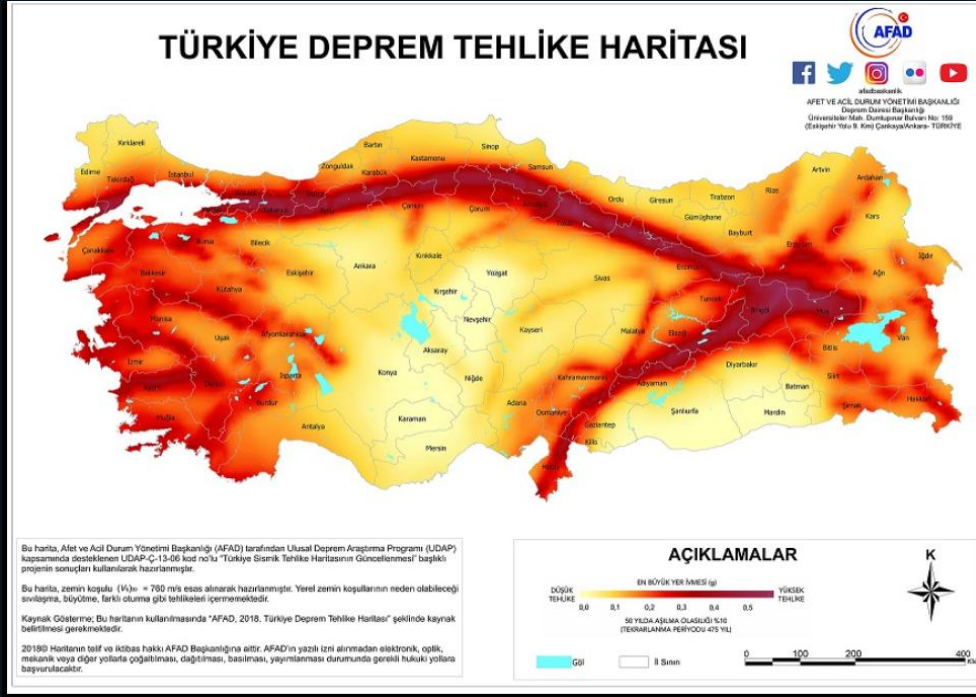
ASCE 'nin çok yalın içgörüsü: tasarımı etkileme gücü planlama ve konsept aşamasında en yüksek; değişiklik maliyeti ise süreç ilerledikçe hızla yükseliyor.

Bu yüzden yeşil dönüşüm “malzeme seçimi”nden önce “sistem seçimi”dir.

- Taşıyıcı sistem, açıklık kararları ve malzeme yaklaşımı karbonu kilitler.
- Bakım, dayanıklılık ve yenileme ihtiyacı da aynı aşamada şekillenir.
- Geç karar, genellikle pahalı ve yüzeysel iyileştirme anlamına gelir.

Türkiye bağlamı: iklim riski artık tasarım girdisi

Karadeniz
Taşkın / ani yağış

Türkiye, farklı iklim baskılarının eşzamanlı görüldüğü bir coğrafya. Bu nedenle dirençlilik yalnızca afet sonrasında değil, proje tasarımını yeniden tarif ediyor.

İç Anadolu
Kuraklık / su stresi

Kıyıları
Deniz seviyesi / fırtına

Kentler
Isı adası / altyapı baskısı

- Sıcak hava dalgaları, sel ve taşkınlar, kuraklık ve yangın artık "uç olay" değil.
- Kentler hem emisyonların hem de etkilenebilirliğin merkezinde.
- Dirençlilik, hizmet sürekliliği ve hızlı toparlanma kapasitesidir.

Yeşil Dönüşüm Araçları: Sertifikalar (Şehir, mahalle ve bina ölçeği)

Bu sistemlerin ortak noktası: yapının performansını yalnızca enerjiyle değil, yaşam döngüsü ve veri disipliniyle okumak.

LEED/BREEAM/DGNB/EDGE

Sertifikasyon sistemleri

Ölçmeden yönetemezsin

7 proje

YeS-TR

Türkiye'nin ulusal yeşil sertifika sistemi. Yerel mevzuat ve uygulama gerçekliğiyle hizalanmış; 2026'da kamu binalarında zorunlu alanlara girdi.

Ulusal uyum ve uygulama

Ulusal sertifika sistemi

Yerel koşula tercüme et

Türkiye'de Yeşil Binalar

860

Tablo 6.2: Türkiye'de LEED sertifikası alan binaların sertifika seviyesine göre rakamları (2025)

ALTIN	465
PLATİN	88
GÜMÜŞ	84
SERTİFİKALI	44

Tablo 6.3: Türkiye'de 2023-2024 LEED sertifikası bilgileri (USGBC Türkiye Pazar Özeti)

Yıl	Proje Sayısı	Toplam Sertifikalı Alan (Brüt m ²)	Küresel Sıralama
2023	36 proje	~2.911.204 m ²	Dünyada 4.
2024	71 proje	~2.066.096 m ²	Küresel 10.

Tablo 6.2 ve 6.3; 2023-2024 aralığında Türkiye'deki LEED pazarının büyüklüğünü ve alınan sertifika sayılarını göstermektedir. Tüm ülkelere ait güncel istatistikler <https://www.usgbc.org/projects> sitesinde görülebilir.

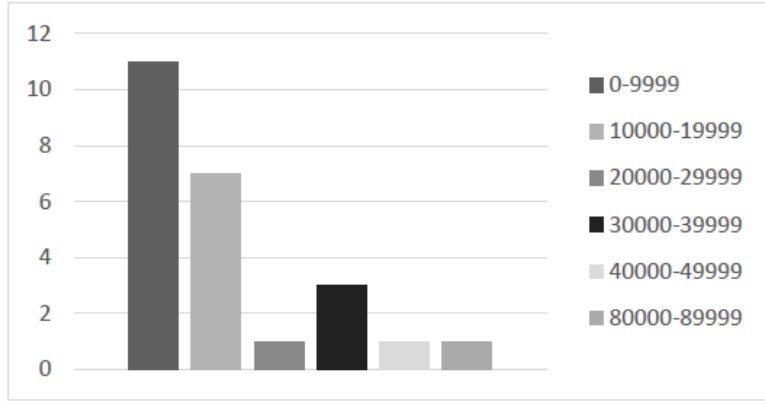
43

The world's leading design and assessment method for sustainable buildings

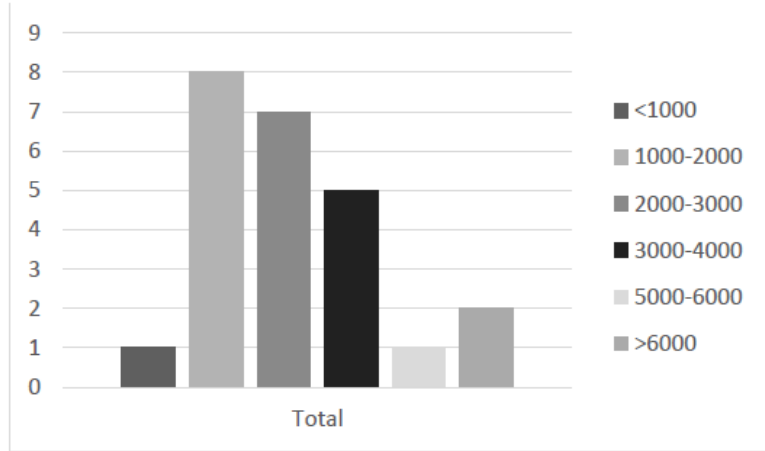
bre

100

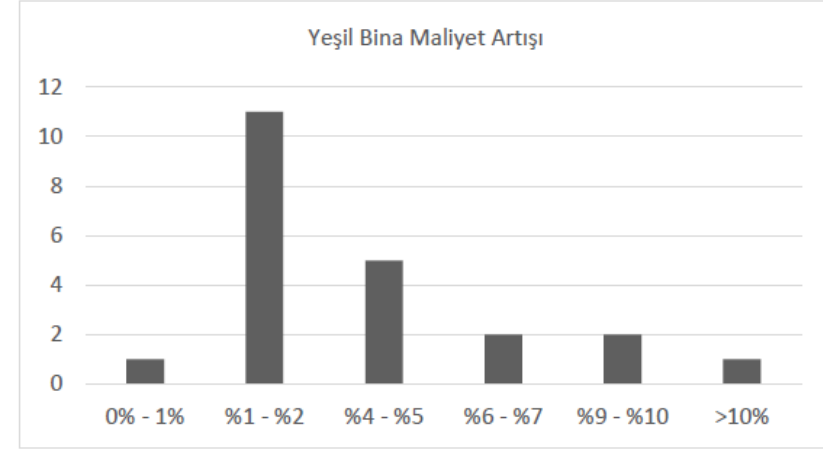
Şekil 6.6: Projelerin m² cinsinden alanları

Projelerin m² yapım maliyetleri (inşaatların tamamlanma aralığı 2010-2019) 600 TL ile 16,500 TL arasında bulunmaktadır. Ele alınan projelerin ortalama yapım maliyetlerini bugünkü değeriyle karşılaştırabilmek için enflasyon hesaba katılarak yapılmalıdır.

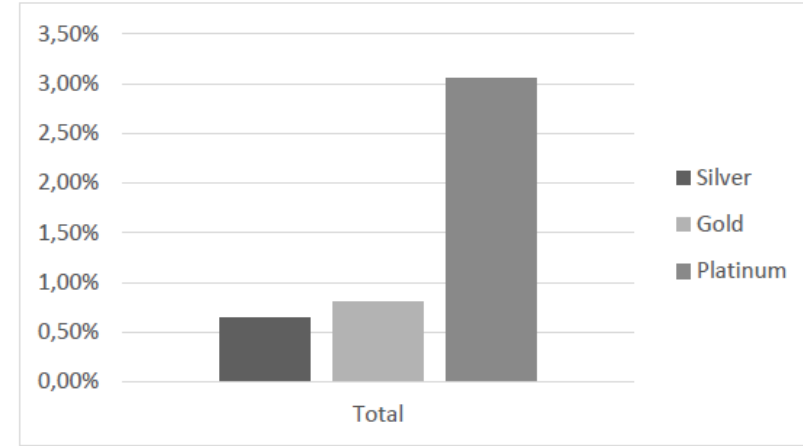
Şekil 6.7: Projelerin ortalama yapım maliyetleri

Yeşil bina maliyet artışı %10'a kadar çıkmakla beraber çoğu projede maliyet artışı %1 ile %2 arasında olmuştur. Projelerde maliyet artışının ortalaması %2.40 olarak hesaplanmıştır.

Şekil 6.8: Örneklenen projelerin maliyet artışı

Maliyet artışı ile sertifika seviyeleri incelendiğinde, yeni binalarda LEED Gümüş (Silver) seviyesinde %0.63, Gold seviyesinde %0.80, Platinum seviyesinde ise ortalama %3.05 artış görülmektedir.

Şekil 6.9: LEED sertifika seviyelerine göre maliyet artışı

Projelerdeki enerji tasarruf oranı ortalama %32 olarak belirlenmiştir. Projelerin çoğunluğu %20-%30 aralığında enerji tasarrufu sağlamıştır. Minimum enerji tasarrufu %12, maksimum %60 olmuştur.

YES-TR: TEŞVİK Mİ, STRATEJİK AVANTAJ MI?

Kamu Uyumu

İhalelerde artan
sürdürülebilirlik kriterleri

Maliyet Avantajı

Yerel sistem
+ daha düşük maliyet

Yerel Tedarik

Yerel malzeme
ve veri uyumu

Finansman (ESG)

Bankalar için
sürdürülebilirlik sinyali

Regülasyon Hazırlığı

AB Yeşil Mutabakat
gerekliklerine uyum

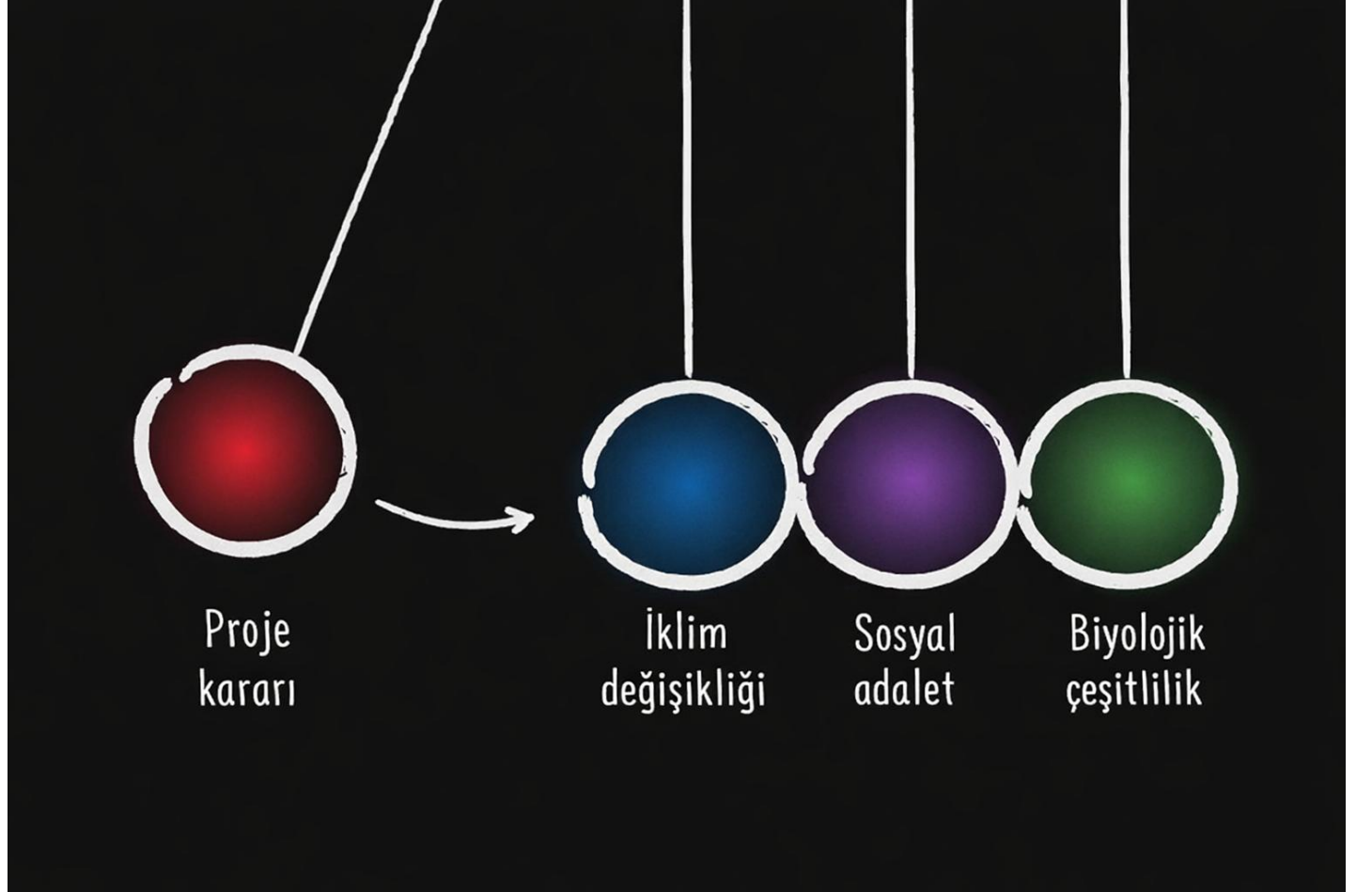

Pazar Değeri

Kurumsal kiracı
ve yatırımcı beklentisi

YES-TR, projeleri gelecekteki karbon ve regülasyon koşullarına uyumlu hale getirir."

Karbonun
büyük kısmı
bina
yapılırken
oluşur

YEŞİL DÖNÜŞÜMÜN FINANSAL OMURGASI

Türkiye'de yeni dil: veri + taksonomi + geçiş finansmanı

Çalıştayın ana çıktısı çok net: taksonomi uyumu, yalnızca teknik kriter listesi değil; veri altyapısı, finansman mekanizması ve doğrulama kapasitesi gerekiyor.

Ulusal karbon veri altyapısı
Dijital MRV, karbon muhasebesi standartları, kapsam 3 verisi

Geçiş finansmanı ekosistemi
Taksonomi uyumlu ürünler, leasing, teşvik ve kamu desteği

Sektörel net sıfır yol haritaları
Enerji, lojistik, sanayi ve bina stokunun dönüşümü

Kurumsal kapasite ve doğrulama
Akredite sistemler, teknik destek, KOBİ kapasitesi

Meslek açısından anlamı: mühendis artık yalnızca projeyi tasarlamaz; ölçülebilir, doğrulanabilir ve finanse edilebilir bir dönüşüm dili kurar.

YEŞİL DÖNÜŞÜM ARACI: TAKSONOMİ

Sera gazı azaltımı ve iklim
değişikliğine uyum başta olmak
üzere çevresel hedeflerin teknik
tarama
kriterleri ile somutlaştırılması

Küresel ölçekte iklim değişikliğiyle mücadele ve
sürdürülebilir kalkınma amaçları
doğrultusunda finansal sistemlerin yeniden
yapılandırıldığı bir dönemde, yeşil taksonomiler
çevresel açıdan sürdürülebilir ekonomik faaliyetlerin
tanımlanması ve sermayenin bu
faaliyetlere yönlendirilmesi açısından temel politika
araçları haline gelmiştir.

TAKSONOMİ

çerçeveleri; yalnızca bir sınıflandırma sistemi değil,
aynı zamanda finansal karar alma
süreçlerini, risk değerlendirme mekanizmalarını ve
kurumsal raporlama standartlarını
dönüştüren yapısal bir referans seti niteliğindedir.

SADECE PROJE DEĞİL; PERFORMANS YÖNETİMİ

İnşaat mühendisi için yeni iş listesi

- 1 Taşıyıcı sistemi ilk günden karbon mantığıyla sorgula
- 2 A1-A5 etkisini malzeme ve açıklık kararlarıyla azalt
- 3 Bakım / yenileme / servis ömrünü tasarım girdisi yap
- 4 İklim risklerini saha özelinde projeye bağla
- 5 Veri, EPD ve doğrulama diline hakim ol
- 6 Yatırımcı ve işverene finansman açısından konuş

Biz İNŞ AAT MÜHE NDİSLERİ
artık yalnızca
yapı üretmiyoruz.

Geleceğin karbonunu, riskini ve
dayanıklılığını tasarlıyoruz.

Yeşil dönüşüm inşaat mühendisliği için yeni bir
yan uzmanlık değil; mesleğin yeni çekirdeği.

MAHALLE ÖLÇEĞİNDE ve YEŞİL DÖNÜŞÜM ŞART

MAHALLE ÖLÇEĞİNDE DÖNÜŞÜM

GELECEK PERSPEKTİFİ

Net-zero hedefleri
Döngüsel ekonomi
Dayanıklı ve sürdürülebilir şehirler

Gelecek tasarım değil, sistem dönüşümüdür.

İNŞAAT SEKTÖRÜ

İHTİYAÇ

HARİTASI

Mevcut bina stokunun derin renovasyon yoluyla iyileştirilmesi,

- Yeni binalarda yaşam döngüsü temelli karbon yaklaşımının benimsenmesi,

- Gömülü karbon etkisinin sistematik olarak ölçülmesi ve raporlanması,

- MRV (izleme-raporlama-doğrulama) altyapısının dijitalleşme ile güçlendirilmesi,

- Finansman süreçlerinin performans temelli olarak yeniden tasarlanması,

- Yerel yönetim ve denetim mekanizmalarının kapasite artırımı.

İNŞAAT SEKTÖRÜNDE GELİŞTİRİLMESİ GEREKEN ALANLAR-

Çok boyutlu bir dönüşüm
süreci

ölçüm
altyapısı,

veri üretim
kapasitesi,

finansman
modelleri,

tedarik zinciri
şeffaflığı ve

yerel
yönetim
uygulamaları

VAROLAN BİNALARIN YEŞİL DÖNÜŞÜMÜ

ÖNCE DEPREME DAYANIKLILIK ŞART

Türkiye’de mevcut yapı stokunun büyüklüğü, kentsel dönüşüm ihtiyacı, deprem riski ve hızla artan kentleşme dinamikleri dikkate alındığında; sektördeki dönüşümün yalnızca yeni bina standartlarının yükseltilmesiyle sınırlı kalamayacağı, mevcut binaların performans temelli bir yaklaşımla iyileştirilmesini de kapsayan bütüncül bir çerçeve gerektirdiği açıktır.

2026 Kritik Eşik ve Zorunluluklar

Yeni Yasal Eşikler

2026 itibarıyla yapı projelerinde ruhsat alabilmek için YeS-TR ve nZEB gibi yeni yasal eşikler uygulanacaktır.

YeS-TR Kamu Şartı

Kamu binalarında 10.000 m² üzerinde YeS-TR sertifikası zorunlu hale gelmektedir ve sürdürülebilirlik vurgulanmaktadır.

nZEB ve Yenilenebilir Enerji

2.000 m² üzerinde tüm binalarda nZEB kriterleri uygulanacak ve en az %10 enerji yenilenebilir kaynaklardan sağlanacaktır. Genellikle çatı tipi GES projeleri veya ısı pompası entegrasyonu ile sağlanır. imarX GES fizibilite modülü bu oranı saniyeler içinde hesaplar.

Yağmur Suyu Hasadı Zorunluluğu

Her parselde 2.000 m² üzerinde yağmur suyu hasadı sistemi kurulması artık yasal olarak zorunlu hale gelmiştir. 30.000 m² üzeri kamu binaları, 10.000 m² üzeri AVM'ler ve 200 yatak kapasiteli otellerde gri su sistemi kurulumu zorunludur.

2. Su Yönetmeliđi Teknikleri

Yağmur Suyu Depolama Gereklilikleri

TS EN 16941-1'e göre yağmur suyu depolama hacmi, yıllık toplam suyun en az %6'sını karşılamalıdır.

Gri Su Sisteminde Depolama

Gri su sisteminde, günlük rezervuar ihtiyacının %50'si kadar depolama gereklidir. Bu oran verimli kullanım sağlar.

Ayrı Hat Planlaması

Yağmur suyu ve gri su sistemleri ayrı hatlarda planlanmalı, gri su tahliyesi yağmur suyu hattına bağlanmamalıdır.

- Müteahhit teŖviki
YeŖil sertifikalı
binalar için:

iŖ deneyimi puanı
%5 fazla sayılıyor

İklim Kanunu 2025 Yenilikleri

Düşük Karbon Yapılaşma

2025 iklim Kanunu ile düşük karbonlu yapılaşma hedefi benimsendi, enerji verimliliği ve çevre dostu binalar ön plana çıktı.

Yaşam Döngüsü Yaklaşımı

Yapıların çevresel etkilerini azaltmak için yaşam döngüsü yaklaşımı benimsendi, sürdürülebilir malzeme ve tasarım teşvik edildi.

Dirençli Şehirler

Kanun ile dirençli şehirler kavramı hedef olarak tanımlandı, şehirlerin iklim değişikliğine uyumu önem kazandı.

Yetkin Mühendislik Dönemi

Mesleki Standartların Yükseltilmesi

Yetkin mühendislik, Türkiye'de mühendislik alanında eğitim ve uygulama standartlarını yükseltmeyi amaçlamaktan yola çıkarak ortaya konmalı

Artan Sorumluluk ve Denetim

Mühendislerin sorumluluklarının artırılması ve denetim mekanizmalarının geliştirilmesi, mesleğin güvenilirliğini güçlendirmektedir.

Uluslararası Rekabet ve Kalite

Uygulama, projelerde kalite ve güvenliği ön plana çıkararak uluslararası rekabet gücünü artırmaktadır.

Establishing board of registration for professional engineers in Turkey

---

By	Erten, D (Erten, D) ; Yalciner, AC (Yalciner, AC)
Edited by	Karaca, M (Karaca, M) ; Ural, DN (Ural, DN) View Web of Science ResearcherID and ORCID (provided by Clarivate)
Source	ITU-IAHS INTERNATIONAL CONFERENCE ON KOCAELI EARTHQUAKE - 17 AUGUST 1999 Page: 205-212
Book Subtitle	A SCIENTIFIC ASSESSMENT AND RECOMMENDATIONS FOR RE-BUILDING
Published	1999
Indexed	1999-01-01
Document Type	Proceedings Paper
Conference	Meeting: International Conference on the Kocaeli Earthquake Location: ISTANBUL TECH UNIV, ISTANBUL, TURKEY Date: DEC 02-05, 1999 Sponsors: IAH; Milliyet; DOGUS; ARMO; GAMA; UCEM; Terk tel; Izomas; THY; Delta AS; ITU TUBITAK Konut Arastirma Unitesi
Abstract	The recent Izmit Earthquake in Turkey caused extensive damage to structures and thousands of buildings completely collapsed As a result, one of the lessons learned from this earthquake is the necessity to develop a Professional Engineers Act in order to safeguard the life, health, property, and public welfare of the people. The Professional Engineering (PE) Model that is practiced in United States provides an attractive frame work that can be modified to address Turkey's specific needs. This paper emphasizes the licensing of Civil Engineers and

---

ESG-ÇEVRE-
SOSYAL-
YÖNETİŞİM

Küresel ve Yerel Perspektiften Enerji Verimliliği

ENERJİ VERİMLİLİĞİ DERNEĞİ

PROGRAM
09:30 / 10:00 Kayıt
10:00 / 10:15 Açılış Konuşmaları
Mürol Özdoğan - FBA Holding YK. Başkanı, Özyeğin Üniversitesi Mühürli Hıvelli Üyesi
Mürol Kalkan - Enerji Verimliliği Derneği Genel Başkanı

PANELİSTLER:
10:15 / 11:30 Panel
Prof. Dr. Pinar Mengüç - Oturum Başkanı, Özyeğin Üni. ECEM- Enerji, Çevre ve Ekonomi Merkezi Direktörü
Prof. Dr. Çiğdem Erenel - Enerji Verimliliği ve Çevre Dairesi Başkanı
Prof. Dr. Mustafa Kemal Özalp - Enerji Verimliliği ve Enerji İktisadi Direktörü
Prof. Dr. Mustafa Kemal Özalp - Enerji Verimliliği ve Enerji İktisadi Direktörü
Prof. Dr. Mustafa Kemal Özalp - Enerji Verimliliği ve Enerji İktisadi Direktörü

ÖZYEGİN
ÜNİVERSİTESİ

ERİMLİ BULUŞMALAR

KADINLAR BU
DÖNÜŞÜMÜN
YARISI ve
MERKEZİNDE

TEŞEKKÜRLER

derten@turkeco.com

Public profile & URL

www.linkedin.com/in/sustainabilitythoughtleader

